

Sygn. akt VIII GC 189/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górka

Protokolant: sekr. sąd. Monika Karczmarska

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2017 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko J. M.

o zapłatę

I oddala powództwo;

II zasądza od powoda (...) w W. na rzecz pozwanego J. M. kwotę 5417 zł (pięciu tysięcy czterystu siedemnastu złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 189/17

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego J. M. kwoty 143.864,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż pozwanego łączyła z (...) Bank spółką akcyjną z siedzibą w W. umowa z dnia 29 września 2011 r., na podstawie której bank spełnił przewidziane w niej świadczenie. W dniu 7 grudnia 2016 r. bank zawarł z powodem umowę cesji, na podstawie której przeniesione zostały na rzecz powoda wierzytelności wobec pozwanego. Powód wyjaśnił, iż na dochodzoną przez niego kwotę składają się: kwota 129.399,92 zł tytułem należności głównej, kwota 13436,02 zł tytułem odsetek karnych naliczonych przez pierwotnego wierzyciela oraz 1028,11 zł tytułem naliczonych przez powoda odsetek za opóźnienie od niespłaconego kapitału od dnia 8 grudnia 2016 r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu.

Postanowieniem z dnia 4 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie przywrócił pozwanemu termin do wniesienia odpowiedzi na pozew.

W odpowiedzi na pozew (k. 149-153) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany zarzucił, iż powodowi nie przysługuje w niniejszej sprawie legitymacja procesowa, bowiem z umowy przelewu wierzytelności nie wynika, iż powód nabył wierzytelność przysługującą bankowi wobec pozwanego. Pozwany zaprzeczył nadto, by wierzytelność była wymagalna oraz opiewała na kwotę podaną w pozwie oraz by w ogóle doszło do zgodnego z prawem rozwiązania umowy kredytu, która została zawarta na okres do 2020 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 września 2011 r. pozwany, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...). Pl (...) zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowę o (...) Kredyt nr (...). Na podstawie umowy bank udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 175.713,3 zł na okres do 3 października 2019 r, przeznaczonego na finansowanie bieżącej działalności. Kwota kredytu podlegała oprocentowaniu według zmiennej stopy procentowej, która w dniu podpisania umowy wynosiła 12,37 % (§ 1 pkt 2.5 umowy).

W dniu zawarcia umowy pozwany poddał się z tytułu zobowiązań wynikających z ww. umowy egzekucji do kwoty 351.426,60 zł .

dowód:

- umowa kredytu z dnia 28 września 2011 r. (k. 15 – 18),
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji (k. 19)

W dniu 28 czerwca 2013 r. pozwany złożył wniosek o karencję w spłacie kredytu na czas 3 miesięcy z uwagi na straty w bieżącej działalności. W dniu 28 czerwca 2013 r. podpisano aneks do umowy kredytu nr (...), którym zmieniono postanowienia umowy w ten sposób, że umowa miała być zawarta na okres do dnia 3 kwietnia 2020 roku, spłata kredytu nastąpić miała w 99 ratach miesięcznych. Ustalono także karencję w spłacie rat w okresie czerwiec – sierpień 2013 r.

dowód: wniosek o karencję k. 20

aneks nr (...) k. 21-22

W dniu 25 marca 2015 r. (...) Bank (...) S.A w W. wystawił przeciwko pozwanemu bankowy tytuł egzekucyjny, w którym zadłużenie pozwanego wynikające z umowy kredytu zostało określone na łączną kwotę 136.050,97 zł. Na kwotę wskazaną w (...) składały się – zgodnie z jego treścią – następujące kwoty:

- 1) 132.309,18 zł tytułem kapitału,
- 2) (...),3 zł tytułem odsetek umownych za okres od dnia 28 września 2011 r. do dnia 22 marca 2015 r.
- 3) 1000 zł tytułem tytułem opłat i innych prowizji.
- 4) 109,49 zł tytułem odsetek karnych wg stopy 16 % od dnia 28 września 2011 r. do dnia 25 marca 2015 r.

W dniu 24 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 25 marca 2015 r klauzulę wykonalności na rzecz banku a przeciwko pozwanemu co do pkt 1 i 3 z dalszymi odsetkami, z ograniczeniem możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego do kwoty 351.426 ,6 zł.

dowód:

- bankowy tytuł egzekucyjny (k. 23).
- postanowienie Sądu Rejonowego – Centrum w S. z dnia 24 czerwca 2015 r., (k. 24 – 25).

W dniu 7 grudnia 2016 r. w W. N. Bank (...) Akcyjna (dawniej ; (...) Bank (...) S.A.) zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności. Na podstawie umowy bank przeniósł na powoda wierzytelności wynikające z udzielonych kredytów, które zostały wymienione w załączniku nr 3 do umowy.

W dniu 15 grudnia 2016 r. (...) Bank S.A. złożył oświadczenie, iż przewidziany w umowie warunek, tj. uiszczenie w całości ceny nabycia został spełniony.

dowód:

- umowa przelewu wierzytelności z załącznikami (k.30 – 73),

W dniu dnia 11 stycznia 2017 r. działająca w imieniu powoda (...) spółka z o.o. sporządziła pismo, w którym wezwała pozwanego do zapłaty kwoty łącznej 143.474,08 zł i zawiadomiła go, iż bank przeniósł na powoda wszelkie istniejące i przyszłe wierzytelności wynikające z umowy kredytu nr (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie powód wywodził z cesji wierzytelności na podstawie umowy przelewu wierzytelności zawartej z bankiem, któremu z kolei miała przysługiwać względem pozwanego wierzytelność z tytułu umowy kredytu.

Na podstawie art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). Z kolei według art. 510 § 1 k.c. umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły. Istotnym jest, iż zgodnie z art. 511 k.c. jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

Odnosnie wierzytelności, którą powód miał nabyć na podstawie umowy cesji, wskazać należy, iż zgodnie z twierdzeniem strony powodowej wynikała ona z umowy bankowej, a zatem materialnoprawną podstawą roszczenia był przepis art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 140, poz. 939 z późn. zm.), zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (§ 1). Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, a także warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (§ 2).

Podstawowym zarzutem strony pozwanej był zarzut braku legitymacji procesowej czynnej przez powoda. Zaakcentować należy, iż legitymacja procesowa (czynna albo bierna) należy do przesłanek materialnych (merytorycznych) każdego sporu sądowego, przez które to przesłanki należy rozumieć okoliczności stanowiące w świetle norm prawa materialnego warunki poszukiwania ochrony prawnej na drodze sądowej. Skoro legitymacja procesowa jest przesłanką merytoryczną, o której istnieniu przesądzają przepisy prawa materialnego, mające zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym, nie zaś przepisy procesowe, jej brak nie prowadzi do odrzucenia pozwu, lecz do oddalenia powództwa (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 21 grudnia 2012 r., sygn. akt I ACa 1157/12, L.).

Legitymacja procesowa czynna przysługiwałaby powodowi, gdyby wykazał, iż została na niego przeniesiona wierzytelność banku względem pozwanego. Pozwany zarzucał, iż taka wierzytelność nie została przeniesiona na powoda, bowiem powód nie zdołał okoliczności tej udowodnić za pomocą zaoferowanego materiału dowodowego.

W tym miejscu wyjaśnienia wymaga, iż zgodnie z dyspozycją przepisu art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wyrażona w przepisie art. 6 k.c. reguła ciężaru dowodu w aspekcie materialnym ma ten skutek, że w przypadku nieudowodnienia zaistnienia okoliczności objętych twierdzeniem strony,

na której spoczywa ciężar dowodu, należy przyjąć, iż okoliczności te nie wystąpiły, co z kolei powoduje konieczność przyjęcia, iż twierdzenie strony nie zostało udowodnione.

Podkreślić należy, iż ciężar udowodnienia okoliczności zarówno posiadania przez powoda legitymacji czynnej (skutecznego przejścia wierzytelności) oraz wysokości dochodzonego roszczenia, (gdyż zarzut dotyczący niewykazania wysokości roszczenia również został podniesiony przez pozwanego), spoczywał na powodzie i to on ponosił skutki procesowe sprostania temu ciężarowi.

Ustalenia faktycznie w niniejszej sprawie Sąd poczynił na podstawie dokumentów dołączonych do pozwu, których autentyczność nie została zakwestionowana przez pozwanego. Wskazywał on natomiast, iż przedstawiona przez stronę powodową umowa z dnia 7 grudnia 2016 r., a w szczególności wydruk z tabeli, nie dowodzi, iż wskazana w pozwie wierzytelność została przeniesiona przez bank na powoda.

Rozważając kwestię legitymacji czynnej Sąd zważył, iż przedmiotem przelewu wierzytelności w rozumieniu art. 509 k.c. może być jedynie taka wierzytelność, która jest zindywidualizowana (skonkretyzowana), co oznacza, iż z treści stosunku prawnego muszą wynikać kryteria umożliwiające określenie przelewanej wierzytelności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1999 r., sygn. akt III CKN 423/98, OSNC 2000, Nr 5, poz. 92). W literaturze słusznie stawia się wymóg, aby stopień indywidualizacji był na tyle wystarczający, aby można było ustalić, która wierzytelność i z jakiego stosunku prawnego jest przedmiotem cesji (por. P. Sobolewski, w: Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania. Część ogólna. T. III A, Legalis 2017, kom. do art. 409 k.c.). Oczywistym jest w ocenie Sądu również, iż umowa cesji musi umożliwiać ustalenie osoby dłużnika, co do którego przysługuje cedentowi wierzytelność przenoszona na cesjonariusza.

Materiał dowodowy w niniejszej sprawie nie pozwalał na ustalenie, iż na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r. powód nabył od banku (...) S.A. jakąkolwiek wierzytelność względem pozwanego. Sama treść umowy nie wskazywała wierzytelności banku będących przedmiotem cesji, lecz w § 2 odwoływała się do załącznika nr 3. Powód przedłożył dokument zatytułowany „załącznik nr 3 do umowy przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r. zawartej między (...) Bank S.A. oraz Horyzont Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym”. Analiza treści tego dokumentu pozwala stwierdzić, że złożono jedynie stronę 1, 8 i 56 (ostatnią), a zatem w istocie wyciąg z dokumentu. Na środku każdej ze stron umieszczono adnotację „dokument został przerobiony poprzez zakryciu danych dotyczących innych wierzytelności z uwagi na ochronę danych osobowych”. Na stronie 8 ujęto pod pozycją 181 dane odnoszące się do pozwanego. Na poszczególnych stronach wydruku znajdują się parafy, co do których nie sposób stwierdzić przez kogo zostały złożone. Wprawdzie do pozwu dołączono także poświadczenie notarialne, z którego wynika, że w dniu 7 grudnia 2016 r. notariusz P. S. poświadczył, że osoby reprezentujące odpowiednio powoda i bank złożyły podpisy pod umową przelewu wierzytelności w jego obecności, niemniej nic nie wskazuje na to, by poświadczenie to odnosiło się także do dokumentu określanego jako załącznik nr 3. Nie wiadomo w ogóle, czy notariuszowi przedłożono wraz umową przelewu wierzytelności tabelę, mającą stanowić załącznik nr 3. Co więcej, trudno stwierdzić, jakiego w ogóle dokumentu dotyczy poświadczenie, skoro brak jest trwałego połączenia poświadczenia z umową przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r.

Z powyższych względów w ocenie Sądu strona powodowa nie zdołała udowodnić, iż na podstawie umowy cesji stała się wierzycielem pozwanego, wobec czego nie wykazała, aby przysługiwała jej legitymacja czynna.

Co więcej, słuszny okazał się również w ocenie Sądu zarzut braku wykazania wysokości dochodzonego roszczenia.

Dokumenty złożone przez powoda, tj. umowa z dnia 28 września 2011 r. oraz wnioski o karencję potwierdzają, iż powoda łączyła z bankiem umowa kredytu, która jednakże zgodnie z postanowieniami aneksu nr (...) zawarta została na okres do dnia 3 kwietnia 2020 r. Pozwany w odpowiedzi na pozew zaprzeczył, by doszło do rozwiązania umowy kredytu, kwestionując tym samym wymagalność ewentualnej wierzytelności wynikającej z tej umowy. Także na rozprawie w dniu 4 października 2017 r. podał, że nie otrzymał od banku wypowiedzenia umowy. W tej sytuacji obowiązkiem powoda było wykazanie w pierwszej kolejności, iż doszło do skutecznego rozwiązania umowy z powodem poprzez jej wypowiedzenie przez bank. Powód tymczasem nie tylko nie powołał żadnych dowodów na tę okoliczność,

ale nawet nie przytoczył w tym zakresie jakichkolwiek twierdzeń, które umożliwiałyby odniesienie się do nich przez stronę pozwaną. W pozwie ograniczono się jedynie do wskazania, że „pozwany nie spełnił swojego świadczenia”. W konsekwencji nie wykazano wysokości ewentualnej wierzytelności, przysługującej cedentowi, która miała być przedmiotem umowy przelewu. Zauważyć przy tym trzeba, że w umowie przelewu z dnia 7 grudnia 2016 r. w § 8 ust. 3 przewidziano wydanie przez cedenta dokumentów kredytowych, m.in. wypowiedzenia umowy (pkt c).

Dowodu wysokości wierzytelności przysługującej bankowi (cedentowi) nie stanowi, zdaniem sądu, bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 25 marca 2015 r., będący jedynie odzwierciedleniem stanu ksiąg rachunkowych banku. Przypomnieć trzeba, że zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1876) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie oświadczenia nie mają mocy dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym. Tym samym stanowią one jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie danej treści (art. 245 k.p.c.) Podkreślenia też wymaga, że w postępowaniu o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności kognicja sądu była ograniczona do zbadania przesłanek wskazanych w nieobowiązującym już art. 97 Prawa bankowego. Marginalnie tylko zauważyć trzeba, że kwoty wskazane w bankowym tytule egzekucyjnym odbiegają od tych wskazanych w tabeli – załączniku nr 3 do umowy przelewu wierzytelności. Skoro zatem pozwany przeczył temu, by doszło do rozwiązania umowy, a tym samym by wymagalna stała się ewentualna wierzytelność banku, obowiązkiem powoda było złożenie dokumentów umożliwiających weryfikację tego stanu rzeczy i ewentualnego zadłużenia pozwanego. Brak wykazania tych okoliczności przez powoda uniemożliwił ustalenie, że bankowi przysługiwała względem pozwanego wierzytelność w kwocie wskazanej w pozwie.

Mając powyższe Sąd stwierdził, iż powód nie zdołał wykazać ani wysokości wierzytelności przysługującej bankowi z tytułu umowy kredytu zawartej z pozwanym ani też faktu przelewu ewentualnej wierzytelności. W tej sytuacji Sąd oddalił powództwo.

Ze względu na fakt, iż powództwo zostało w całości oddalone, Sąd uznał, że powód jest stroną przegrywającą w niniejszej sprawie.

Stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), zaś do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa. Natomiast według art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Pozwany był w niniejszej sprawie reprezentowany przez radcę prawnego i nie wykazał poniesienia innych kosztów procesu, wobec czego należne jej koszty procesu obejmowały jedynie wynagrodzenie pełnomocnika procesowego i opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika w niniejszej sprawie, zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804) stanowiło 5400 zł.

Sygn. akt **VIII GC 189/17**

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)

(...).

S., (...)